కాసుకి దాసులు

ఎక్కడా పనిపుట్టక, వేరే గతిలేని వాళ్ళచేతనే, వీలయినంత తక్కువ జీతానికి పనిచేయించుకునే వెంకయ్యాకీ, అక్కడో కొంతపని యిక్కడో కొంతపని చేసి, ఏదో నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించుకొందామని చూచే అప్పికీ — సేవ్యసేవక సంబంధం చక్కగా అమరింది రేషన్ డిపో పెట్టి వెంకయ్యా పాతికవేల దాకా కళ్ళ జూశాడంటారు దానిమీద ఒక వేపున వడ్డీ వ్యాపారం (లోపాయికారిని మాత్రమే వడ్డీ ఎంతో లేదు-నెలకి నూటికి పన్నెండున్నరకు అధికం పుచ్చుకోడు), ఇంకోవేపు కిరాణాకొట్టు, మరో వేపు వేరుశెనక్కాయలు, మిరపకాయలు, పొగాకు ఇత్యాది వ్యాపారం—ఇదీ అదీ యేమిటి? పట్టిందల్లా బంగారంగా యిప్పుడు లక్షలు గడించాడు ఋణం తీర్చలేని వారిని దయతలచి, యేరవ్యారట్టూ లేకుండా ఏదో వాళ్ళు చూపించిన పొలం పుట్టా, యిలు పొల్లూ, గొడ్డూ గోదా వగయిరా యేదయినాసరే స్వీకరించి—వాళ్ళను ఋణ విముక్తుల్ని చేస్తూ వుంటాడు.

వెంకయ్యాకు యింకో సుగుణం వుంది ఎవరైనా ఓ యేభై రూపాయలు అప్పు కోరరంటే—వారికి ఆ మొత్తమంతా ఒక్కమారే యివ్వెయ్యడు ఒక్కమారే యిచ్చేస్తే వాళ్ళు దూబరాగా ఖర్చుపెట్టి డబ్బు ఆ వెంటనే పాడు చేస్తారు డబ్బు విలువ వాళ్ళకేం తెలుస్తుంది? తిరిగీ తన కీకలమీదకే సవారీ, మళ్లీ అప్పు పెట్టమని అంచేత, అప్పుడు పది, అప్పుడు అయిగు అప్పుడో సేరు బియ్యం, అప్పుడో కానీ చింతపండు. యిలాగు ముట జెప్పుతూ, ఆ యేభైరూపాయలూ పూర్తి అయాక నోటు రాయించుకుంటూ, వాళ్ళ సంసారాలు నిలబెడుతూ వస్తున్నాడు అప్పు ఆ కాతాలో అప్పుడప్పుడు పది యిచ్చిన వాడికి పరాకున యిర్వైపడుతూ వుంటుంది. పాపం, యిన్ని వ్యాపారాలలో హైరాన పడుతూవుంటే ప్రాణికి ఎంతకని జ్ఞాపకశక్తి వుంటుంది!

ఇంక అప్పి సంగతి—అప్పటిలో పని మనిషిగా నెలకు ఆరురూపాయలు ముడుతున్నాయి ఆమీద ఒకరింట్లో పాచిపనివగైరా చేసనందుకు నాలుగు రూపాయలు, ఇంకొకరింట్లో అంట్లుతోమినందుకు మూడురూపాయలు, విశాలాక్షమ్మగారి చంటిపిల్లాడికి ఉగ్గు పోస్తున్నందుకు గాను రెండు రూపాయలు సంపాదిస్తుంటుంది యింట్లో పిల్లాపిచ్చికా బలగం జాస్తి అయిదు మేకలు, నాలుగుఆవులు పెంపుతోంది సేరుపాలలో చాలా తక్కువగా రెండు సేర్లు మాత్రమే నీళ్లు కలిపి అమ్ముతుంది ఆ అయ్యనీ, యీ బాబునీ అడిగి చుట్టముక్కలూ — ఆ అమ్మనీ, యీ తల్లినీ అడిగి యింత కూరా పచ్చడీ సంపాదించుకుంటుంది ఇంత మందికి యిన్నిపనులు చెయ్యాలంటే మాటలా? తాను కాబట్టి వాళ్లమీద అభిమానించి, ఏదో ఆమాత్రం సహాయం చేస్తూ వుంటుంది తప్ప—యింకెవరు చెయ్యగలరు అంత తక్కువజీతంలో? అంచేత అక్కడో కొంతపనీ, యిక్కడో సగం పనీ చేసి—తన యజమానులందరికీ న్యాయమైన సంతోషం కలిగిస్తుంటుంది అప్పిదికూడా మానవజన్మే కదా—అప్పుడప్పుడు తలనొప్పో, జ్వరమో వస్తుంటుంది దగ్గర బంధువులెవరో కాలం చేస్తూవుంటారు. మరి, యిలాంటి సమయాల్లో నాగాలు పెట్టకపోతే యెల్లా చస్తుంది?

శ్రీ అరిపాక పర్వాతాలు

వెంకయ్యా యింట్లో ఒక పది రోజులు పనిచేసిన మనిషి నెల యెప్పుడవుతుందా అని చూస్తుంది అప్పుడే ఎందరో మారారు. ఇది మంచికి కాలంకాదంటాడు వెంకయ్యా. "యింత గంజీ అన్నం వంటబట్టే సరికి ప్రపంచమే కనబడకుండా పోతుంది" అంటూ పనివాళ్ళ కృతఘ్నత గురించి ఉపన్యాస మిస్తుంటాడు, అవసరం వుండి తన వద్దకు వచ్చిన వారితో. ప్రస్తుతం జీతానికి కుదిరిన వారు యెవరూ లేరు. ఏ పూట కూలి ఆపూట యేదోవిధంగా ముట్టచెబుతూ అందాకలా యెవరిచేతనో పని చేయించుకుంటున్నాడు ఏ గతిమాలినదైనా రాక పోతుందా అని చూస్తున్నాడు

అప్పికి తన సంపాదన యింకా చాలడం లేదు ఇంకెవరైనా పిలుస్తారేమో అని చూస్తోంది వెంకయ్య పనిమనిషి కోసం చూస్తున్నాడని తెలిసింది గాని, తానై అడగ కూడదని నిశ్చయించింది చింతపండుకనో, మిరపకాయలకనో వంకపెట్టి రోజుకు మూడు నాలుగు మార్లు ఆ యింటి వేపు వెళుతోంది

ఒక రోజున వెంకయ్యా అప్పిని పిలిచి అన్నాడు — "పనిమనిషి కోసం చూస్తున్నానే"—అని

"జీతమెంత యిస్తారు బాబూ" అంది అప్పి

"అర్ధరూపాయి జీతమున్నూ, మధ్యాన్నం పూట అన్నమున్నూ".

"కష్టం తీరదు బాబూ—అన్నం మానేసి ఆగురూపాయలిప్పించండి"

"మేమేం రూపాయల చెట్టు పండించలేదే"

గుమ్మం దిగిపోయింది అప్పి

మూడు రోజులు పోయాక దారిని పోతున్న అప్పిని పిలిచి "యెవరైనా మనిషి కుదిరారే" అని అడిగాడు వెంకయ్యా

"యెవరున్నారు బాబూ, నేనే వస్తాను. మరి మీరు అంత డబ్బు యివ్వలేమంటున్నారు" అంది అప్పి.

"అయిగు రూపాయలకంటె యెక్కువ ఒక్క దమ్మిడీ ఇవ్వలేను. యిష్టముంటే చెయ్యవచ్చు, లేకపోతే మానీవచ్చు"—

అప్పి ఒప్పుకుంది ముందు చెప్పవలసిన పంచాంగమంతా చెప్పి ఒకటో తారీఖు నుండి పనిలోకి రమ్మన్నాడు.

ఈ విధంగా ఈ యిద్దరు విచిత్ర వ్యక్తులూ తటస్థపడ్డారు.

* * *

ఒక నెల గడిచింది మొదటి నెలలోనే అప్పి అప్పుడే అయిదు నాగాలు పెట్టింది. అనుకున్న వేళ తప్పించి రావడం, యజమానురాలు కేకలెయ్యడం, అప్పి

అడ్డంగా దబాయించడం జరిగింది వెంకయ్యగారి పనిమనిషి కొత్తలో అయిదు రోజుల నాగా పద్దు పడింది. నెలగడిచి రెండు మూడు రోజులయాక — వెంకయ్య యెంతకీ పిలిచి తన జీతం యివ్వక పోవడం చూచి — అప్పి తనే అడిగింది.

"నీకు ఆ రూపాయలు యిచ్చేస్తే మామూలు పులుసులో పడిపోతుందేగాని, యేమైనా లాభంవుందా? మనకు యిబ్బందు లెప్పుడుండవు? నావద్ద ఒక సంవత్సరం వరకూ నీ జీతం దాచుకున్నా మంటే — అప్పుడేదో సరుకో, సబ్బరో చేయించుకోవచ్చు, లేదా పెద్ద అవసరమేదైనా గడుపుకోవచ్చు — ఏమంటావు?" అని యెంతో అభిమానం చూపుతూ అన్నాడు వెంకయ్య

అప్పి కొంతసేపు ఆలోచించింది — "మీ దయ అలాగే కానివ్వండి బాబూ! — కాని, చిన్న కాయితం ముక్కమీద ఆ సంగతి రాయించి యివ్వండి"

"నేను అంత దగాకోరునా" అంటూ కోపం తెచ్చుకున్నాడు వెంకయ్య

"ఎంతమాట! నేను అలా అనగలనా? — ఎందుకైనా మంచిదని . .." — అన్నది అప్పి.

"అయితే యిదిగో నీ జీతం!" — అంటూ అవమానం భరించలేనివాడికి మల్లే, వెంటనే రూపాయలు తీసి పారేసేందుకుగాను చెయ్యి పోనిచ్చాడు.

"తమ దయ" — అని చెయ్యి చాపింది అప్పి.

అప్పి అందరిలాగా లొంగే ఘటం కాదని తెలుసుకున్నాడు. ఒక నిమిషం ఆలోచించాడు "పోనీలేవే, అలాగే వ్రాసియిస్తాలే. ఏదో నీ స్థితి బాగు చేద్దామని నా వుద్దేశంగాని, నాకు నీ సొమ్మేం కావాలా? నువ్వు వేరే ఉద్దేశంలో పడ్డావుగాని " అన్నాడు.

"ముష్టి అరవై రూపాయలనగా మీకెంత బాబూ? . ఎందుకయినా మంచిదని అలా ప్రాధేయపడుతున్నాను" అన్నది అప్పి

వెంకయ్య వ్రాసియిచ్చాడు

* * *

ఒకమారు అప్పి రెండో కూతురు సిమ్మాద్రికి సంబంధం మాట్లాడుకోడానికి చుట్టాలు వచ్చారు. వచ్చినవాళ్లు ఒకరూ, యిద్దరూ కాదు అయిదుగురు! వాళ్లకి యింత పప్పూ కూడు వండి పడెయ్యాలి అప్పికి చేతిలో పైసా ఆడడంలేదు అక్కడా అక్కడా అడిగిచూచింది కానీ చేబదులు పుట్టలేదు చివరికి వెంకయ్య దగ్గరకే వెళ్లింది ఆ సమయంలో పాలిక ముప్పయిమంది రైతులతో మాట్లాడుతున్నాడు వెంకయ్య వాళ్లు వెళ్లాక అడగొచ్చని కొంతసేపు వూరుకుంది అప్పి. ఎప్పటికీ వాళ్ళు కదిలేజాడ కనిపించలేదు. అడగడమూ, మానడమూ అని తటపటాయించి, యిప్పుడు కాదు — మళ్ళీ వద్దామని మనసు మార్చుకొంది. అయితే అవతల వంటవాటో? ఇంకెవరిని అడుగుదామా అని ఆలోచించింది చేబదులు యిచ్చేవారెవరూ కనిపించలేదు ఇక వడ్డీకే అడుగుదామని నిశ్చయించింది. వెంకటాచారి ఆమెకు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. వెళ్ళి, పదిరూపాయలు అప్పుపెట్టమని అడిగింది. అతను లేదులేదని కొంతసేపు మురిపించి — యెవరికో అంతకుముందు యిస్తానన్న బాపతు ఒక అయిదు రూపాయలు వున్నాయంటూ.. వారానికి రూపాయికి అణా వడ్డీతో ఒక్క వారంలోనే తీర్చాలని

రొమ్ము దగ్గు

దగ్గులు, జలుబులు, గొంతు పుండ్లు, బ్రోంకైటిస్, ఇన్ఫ్లుయెంజా మున్నగునవి ప్రమాదకరమైనవి శ్వాస విరోధాల వన్నిటినీ పెప్స్‌తో శోధించండి పెప్స్ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలను సులభతరమొనర్చుతుంది. పెప్స్‌లోని అమూల్యమైన ఔషధ పారములు రొమ్ము, ఊపిరి తిత్తుల అంతర్భాగంలోనికి చొరబడుతాయి అందువల్లనే పెప్స్ సత్వరంగా దగ్గులను నివారించి, మంటను అరికట్టుతుంది. హానికరమైన క్రిములను సంహరించి, ఊపిరితిత్తులకు, గొంతుకకు, బాధోపశమనం కలిగిస్తుంది. పెప్స్ వాడవలసిందని వైద్యులు సిఫారసు చేస్తారు.

పెప్స్ సేవించండి

PEPS

క్రిమి సంహారకరమైన గొంతు, రొమ్ము బిళ్లలు

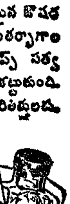

PEPS. 22 TEL.

మద్రాసు సోల్ ఏజంట్లు, దాదా & కంపెనీ, పార్కుటౌన్, మద్రాసు-3

ఒకతార:- ఏయ్ లక్ష్మీ. డైరెక్టర్ ఎల్లయ్య చనిపోయాడట. ఆయనింటికి పరామర్శించటానికి వెళ్లొస్తాను... నా హేండ్ బేగ్ ఏదీ?... ఇలా తీసుకురా.

దాసీది:- హేండ్ బేగ్‌లో గ్లిసరిన్ బాటిల్ కూడా పెట్టివ్వమన్నారాండీ?

శ్రీ జి. వి. జి. కృష్ణ, మద్రాసు

ఖరారు చేసి మరీ యిచ్చాడు అప్పటికి అదే మహాద్భాగ్యంగా యెంచి అప్పి ఆ డబ్బుతో ఆపూటకు కావలసిన సామగ్రి అంతా తెచ్చి యింట్లో పడేసింది యీ సందర్భంలోనే వెంకయ్యవద్ద డబ్బు తెస్తేనేగాని, వారంనాటికి వెంకటాచారి బాకీ తీర్చడం పడదని ఆలోచించి, వెంటనే వెంకయ్య యింటికి వెళ్లింది

సాయంకాలం ఆరుగంటలయింది. తాను అప్పులు పెట్టిన ఉపకారానికి గాను వెంకయ్య రైతులచేత కూలి యివ్వనవసరం లేకుండా, వంటచెరుకుకోసం ఎండు చింతమాను కొట్టిస్తున్నాడు. చంకలో పిల్లాణ్ణి ఎత్తుకొని తిప్పుతూ, అప్పుడే పొలంనుంచి వస్తూన్న ఆవులను పాలేరుచేత సాలలో కట్టించి, కుడితి పెట్టమని చెప్పాడు పాలేరు తన పనిలో వున్నాడు. ఆ సమయంలో అప్పి వచ్చి అక్కడ నిలబడింది

అప్పిని చూడగానే వెంకయ్య "ఇంట్లోకి పోయి పాలదుత్త తీసుకరావే అప్పీ!" అన్నాడు. అప్పి చేతులు నులుముకుంటూ "తీసుకవస్తాను గానండీ యివాళ చిన్న అవసరం పడిందండి!" అని నసుగుతూ అన్నది. అతడి ముఖం జేవురించి, తత్కాల సంధ్యారుణరాగదీప్తి వహించింది.

"ఏమి అవసరమే? అదేదో నా దుంప తెంచే అవసరమే నన్ను చూస్తే సరి, అవసరాలు పుటుకొస్తాయి అందరికిన్నీ" — అంటూ చిందులుతొక్కడం మొదలెట్టాడు. రైతుల చేతుల్లోని గొడ్డళ్ళు ఒక్కమారే ఆగిపోయాయి. క్షణకాలంపాటు వాళ్ళు శిలాప్రతిమ లయిపోయారు పిదప నవ్వుకుంటూ తమ పనిలో లీనమయారు

"యెప్పుడైనా మిమ్మల్ని యిబ్బంది పెట్టానా బాబూ! యివాళ పిల్లదాన్ని చూడడానికి, చుట్టాలు వచ్చారు మర్యాద

పోతుందిగదా అని మీ కాళ్లు పట్టుకోడానికి వచ్చాను" అని ప్రాధేయపడి అడిగింది అప్పి

కొంచెం తగ్గాడు వెంకయ్య "అన్నా, చంపేశావే ఒక గంటకింద అడిగివుంటే ఏదో కొంత సర్దేవాణ్ణిసుమీ యిప్పుడు నౌకరు లేదంటే నమ్మ"అన్నాడు ఎంతో సానుభూతి చూపిస్తూ

"అలా అంటే ఏం చెయ్యగలను చెప్పండి అవతల చుట్టాలదగ్గర పరువు పోతుంది ఎలాగో ఓలాగు చూడ్దురు బాబూ!" అంది అప్పి

"గాయత్రి సాక్షి ఒట్టు వేసుకుంటానా? యిప్పుడు నాదగ్గరం లేదు ఇంకె వరినన్నా అరగుదూ తరువాత చూసుకుందాం" అన్నాడు

"అంతా నిరాశ చేసుకున్నాకే మీకాడికి వచ్చానండి మీరెలాగైనా కటాక్షించక తప్పదు"

"లేదని చెబుతున్నానుగా మరి చంపకన్నా, రేపు పదిగంటలకు చూస్తాలే"

అప్పి కొంత ధైర్యపడింది "చిత్తం అలాగే గ్గానండి యిప్పుడు యింట్లో పిడికెడు గింజలన్నా లేవు దయుంచి నాలుగు సేర్లు బియ్యమన్నా యిప్పించండి" అని అడిగింది

"సమయంకాని సమయంలో అడిగితే గొల్లా చెప్పా పోనీ యింట్లో అడిగి స్తానుండు"

వెంకయ్య యింట్లోకి పోయాడు ఇంతకీ రాలేదు, అంతకీరాలేదు చూచిన కళ్ళు కాయలు కాచిపోతున్నాయి అప్పికి అప్పుడే మసక చీకటిపడింది పాలేరు యింట్లోంచి దుత్త తెచ్చి, పాలు పితికి పోయాడు రైతులు చెక్కపేళ్లు అటకమీదపడేసి యిళ్ళకు పోయారు ఒక అరగంటవరకూ చూసి అప్పి మరి ఓర్చుకోలేక గట్టిగా కేకేసింది ఆయన యింతలో తలుపుతీసుకొనివచ్చి "యిలాగ, యిప్పుడే యొసట్లో పోశారట! యేం చెయ్యను? అందాకలా కావలస్తే - రెండు సేర్లున్నాయి ఏదో అవసరం గడుపుకో" అన్నాడు విచారం వెలిబుచ్చుతూ.

అప్పికి వొళ్ళు మండుకొచ్చింది. అయినా తమాయించుకొని, "మరేంచేస్తాం అలాగే యిప్పించండి" అంది ఇది యెంతకీ వొదిలే ఘటం కాదనుకొని, వెంకయ్య యింట్లోకి పోయి చేటలో బియ్యంపోసి తెచ్చాడు

మర్నాడు వుదయం పాచిపనీ, అంట్లు తోమడం వగయిరా పనులు పూర్తి అయాక అప్పి వెంకయ్యని పలుకరించింది సాయంత్రం కనిపించమన్నాడు. మధ్యాహ్నం అంట్లు తోమడానికి వచ్చి మళ్ళీ అడిగింది వెంకయ్య చర్రున లేచాడు.

"యేం తొందరవచ్చిందే? సాయంత్రం కనిపించమన్నానుగా?"

"మజ్జానం గడవడమే కష్టమయిందండి సాయంత్రమయాక మీరిస్తే నేనెప్పుడు అన్నీ సిద్ధంచేసుకునేది?"

"ఓ బాధలేదు అయిదు గంటలకు కనిపించు"

సాయంత్రం వచ్చింది అప్పి చావడి నిండా రైతులే వెంకయ్యా ఆ రైతులూ గొంతులు చించుకుంటున్నారు వ్యవహారం చాల రద్దీలోవుంది అప్పి అలాగే ఒక ప్రక్క నిలబడివుంది వెంకయ్య ఆమెను చూచీ చూడనట్టు తన వ్యవహారంలో నిమగ్నుడయాడు

ఇంతలో పోగాకు యినస్పెక్టరు తాలూకు ప్యూను సైకిలుమీదనుంచి దిగి, వచ్చాడు. "ఏమోయ్ రంగదాసూ" అని పలుకరించాడు వెంకయ్య అంత రద్దీలోనుంచి కూడా. వెంకయ్యకు పొగాకు వ్యా

★ కాసుకి దాసులు ★

పారంకూడా వుంది ఆ వుద్యోగుల్ని మంచి చేసుకోకపోతే యెలాగ?

"వెంకయ్యగారూ, మీతో కొంచెం మాట్లాడవలసిన పనుందండీ!" అన్నాడు జవాను వెంటనే వెంకయ్య లేచి అతణ్ణి గదిలోకి తీసుక వెళ్ళాడు కొంతసేపు అయిన తరువాత జవానుమాత్రం బయటికివచ్చాడు. మరి కొద్ది నిముషాలలోనే వెంకయ్య కూడా చొక్కా, కండువా వేసికొని, యేవో పుస్తకాలు పట్టుకొని వచ్చాడు ఇద్దరూ కలిసి యెటో బయలుదేరారు.

అక్కడ చేరినవారు అప్పిలాగే ఏమేమి పనుల నిమిత్తం వచ్చారో అంతా నిర్ఘాంతపోయారు. అందరికీ ఒక్కమారే నిట్టూర్పులు వచ్చాయి. ఎఱ్ఱబారిన వారి కంటి పాపలలో వెంకయ్యని మింగేద్దామా అన్నంత కోపం కనిపిస్తోంది. ఆ నిస్పృహ ఒకరి కష్టసుఖాలు ఇంకొకరితో చెప్పుకుపోతున్నారు చివరికి—ఎంత ఆలస్యమయినప్పటికీ యివాళ యిక్కడనుంచి పనులు అవందే యెవరూ కదలకూడదని నిశ్చయించుకున్నారు

అతి దీర్ఘమైన అరవై నిమిషాల అనంతరం మాడిపోయిన మొహంతో తిరిగి వచ్చాడు వెంకయ్య అవతల ఆ ఆఫీసరు ఏమి అఘాయిత్యం చేశాడో, ఆ దుఃఖంతో యింటికి వచ్చి వీళ్ళందరినీ చూసేసరికి వెంకయ్య మొహంలో చిరాకు వ్యక్తమయింది మాట్లాడకుండా యింట్లోకి పోయి తలుపేసుకున్నాడు ఇంతకూ రాలేదు, అంతకూ రాలేదు

"యివాళేదో కొంచెం చేతి చమురు రాలిందిలా వుందిరోయ్. ఏదోమాదిరిగా వున్నాడు" అని కొంతమంది; "మంచిపనే అయిందిరా కొంపల్ని కొట్టి గద్దలకు వేస్తుంటాడు" అని మరి కొంతమంది, "యిప్పుడసలే మాట్లాడడు గాబోలోయ్" అని యింకొందరూ అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతున్నారు. అడగడమా, మానడమా అని ఆలోచిస్తున్నారు.

సాహసించి యిద్దరు ముగ్గురు రైతులు వెంకయ్యని కేకపెట్టారు వెంకయ్య రాలేదు. ఉండుండి ఒక్కొక్కరే తలుపుకుద్ది పిలవడం మొదలెట్టారు కొంతసేపటికి విసురుగా తలుపుతీసుకుంటూ అతను వచ్చి "ఏమిటయ్యా, మీ గోలేమీది గాని, యివతల మేమిల్లా చస్తున్నామో చూడక్కర్లేదూ?" అంటూ రైతులమీద కస్సుమన్నాడు.

"మాకు మాత్రం తెలీదేంటండీ? అన్నం తింటున్నామా, గడ్డి తింటున్నామా? మాకు వుండుకున్న యిబ్బందులకొద్దీ" - అని కొంతమంది ప్రాధేయపడుతూ అన్నారు

"యివతల మాగోల యెవడు చూస్తాడయ్యా" అంటూ కొందరు విసురుగానే అడిగారు

వెంకయ్య కొంచెం తగ్గి "యిప్పుడేవున్నదేదో ఆ కొస్తా వాళ్ళ యెదాన కొట్టేడి కాను మరి చిల్లిగవ్వ లేదు" అన్నాడు.

"అవునయ్యా! పాపం, నీదగ్గర యెప్పుడూ చిల్లిగవ్వ ఉండదు. నోట్లూ, రూపాయిలే వుంటాయి యీ వేషాలు కట్టిపెట్టి నాకు రావలసిందేదో సజావుగా పారెయ్!" - అంటూ విసిగి వేసారిన ఒక రైతు కచ్చితంగా అడిగాడు. వెంకయ్యని అంత మాటనడం కొందరు సహించలేక పోయారు ఆ మహారాజు ధర్మాన ఏదో యింత బ్రతికి బట్ట కట్టు గలుగుతున్నారు! అందులో ఒకాయన

"ఓస్, ఏట్రా? నువ్వే మొనగాడివి! నీపాటి మీసం ఆరికిలేకపోతే పెద్దా చిన్నా గానం వుండొద్దూ" - అంటూ అవతలి ఆసామీని ఎదురుకున్నాడు.

"అవున్రా యిచ్చకం దాసులూ!. మీసం వుందట మీసం! తెగబారెడు! - ఆ మాత్రం అభిమానం వున్నవాడు అప్పడే యిచ్చిరాడూ?" అంటూ ఆ మొదటి రైతు ఉల్లసమాడాడు

దీంతో వెంకయ్యకీ, వెంకయ్య తరపు రైతుకీ ఉద్రేకం వచ్చింది. ముగ్గురూ గట్టిగా మాటలు మిసుల్చుకుంటున్నారు. అంతకంతకీ తగవు పెద్దదయింది మొదటి రైతు రౌద్రాకారుడై వెంకయ్యమీది కొస్తున్నాడు తక్కినవాళ్ళంతా అతణ్ణి అడ్డుకొని, శాంతింపజేస్తున్నారు

ఇంక అల్లరిచేసి లాభం లేదనుకున్నాడో యేమో వెంకయ్య యింట్లోకి వెళ్ళి గబగబా యేభైఅయిదు రూపాయల యెనిమిది అణాలు తెచ్చి, ఆ రైతు నుద్దేశించి "యిదుగో నోయ్ నీడబ్బు అందాకలా యిది తీసికెళ్ళు తతిమ్మా నలభైనాలుగున్నరా వచ్చేవారంలో యిచ్చేస్తాను. సొమ్మంతా వొక్కమారే యిస్తే నీ అవసరం యేదైనా గడుస్తుంది కదా అని ఆలోస్తూ వుంటే. నీకదేం పట్టలేదు" అంటూ చేతికిచ్చాడు.

"అదిగో, నీ గుణం పోనిచ్చావు కాదే పాపం, చిల్లిగవ్వ లేదుకదూ! తక్కింది కూడా యిలాగే పైవది రూపాయల మాటో?" అని తిరిగి అడిగాడా రైతు

"మా పాపుకొర్లం యెలా బతకడం చెప్పు? నువ్వంతగా కాదు కూడదంటే మరో అయిదువేసి నలభైతొమ్మిదిన్నరా యిచ్చేస్తాలే"

"అర్ధరూపాయిలో నీ ముల్లెం పోదులే ఆ యేభై యిటు తే"—

"నా మాటనమ్మక మరిలేదు అణాలతో సహా వున్నదంతా వూడ్చి తెచ్చి యిచ్చాను"

"సరే, వొచ్చేవారం చూద్దాం కదూ!" అంటూ ఆ రైతు డబ్బు మూటకట్టుకొని పోయాడు అప్పుడు రమారమి యేడు, యేడున్నర అవుతుంది యింత వేళవరకూ తక్కిన రైతులూ, అప్పి అలాగే కనిపెట్టుకొనివుంటూ, యీ రంధి పూర్తయాక అప్పుడు తమ సోది వెళ్ళబుచ్చారు "నన్ను కొరుక్కు తినండిగాని నావద్ద యిప్పుడేం లేద"నీ, "రేపేదో చూద్దాము"నీ - చెప్పి వెంకయ్య కళ్ళు తేలవేశాడు కొంతసేపు రాద్ధాంత సిద్ధాంతాలు జరిగాక - అందాకలా ఆపూట మనిషికి రెండేసి సేర్ల బియ్యం, చింతపండు, మిరపకాయలు, నూనె, కిరసనాయిలు వగయిరా యివ్వడానికి ఒప్పుకున్నాడు

వెంకయ్య ఉద్దేశం అప్పి బాగా తెలుసుకుంది మరి అక్కడ ఉండకుండా గిరుక్కున తిరిగి యింటికివచ్చేసింది "మాలి దాని కెంత పొగరో చూశారా?" అన్నాడు వెంకయ్య అక్కడున్న వాళ్ళతో.

"అబ్బో, అప్పి సంగతెవరికి తెలీదు?" అంటూ వ్యాఖ్యానించారు వాళ్ళంతా.

* * *

ఇంకో మారు యిలాగే మరో పెద్ద

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది మేహము, నిర్బలత, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తు॥ డబ్బి రు 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ.

వి పి ఏ ౖకంపెని "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిదేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహామచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటి చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. జె వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాలపురం, తూ గోదావరి

అవసరం కలిగింది అప్పికి సంకురాత్రి పండక్కి పెద్ద కూతుర్నీ అల్లుణ్ణీ తీసుకొచ్చింది పదిరోజులు ముందుగానే ఆ అల్లుడు పెళ్లాం మీద యెందుకో కోపగించి, పండుగు మూడురోజు లుండగానే వెళ్లిపోయాడు పాపం అప్పికి గట్టి చిక్కే వచ్చింది కోపం మళ్లించుకొని తిరిగి రాకపోతాడా - అని చూసింది ఎప్పటికీ రాకపోవడం చూసి, యిక లాభం లేదని, అతణ్ణి బోధపరచి తీసుకువద్దామని అల్లుడింటికి పయనమయింది అతను ఎక్కడో మిల్లు పనికి పోయాడనీ, యింకో పిల్లకోసం చూస్తున్నాడనీ తెలియ వచ్చింది అల్లుడు ఎంతటి అంతకొనికి ఒడికట్టాడని బెంగటిల్లిపోయి, యింటికి తిరిగి వచ్చింది. కుల పెద్దలతో ఆలోచించింది "వాడి నీలగడమేమిటో చూద్దాం. ఆ వూరి పెద్దల దగ్గరే తగువు పెడదాం పద" అని సలహాయిచ్చారు వాళ్ళు. సుమారు పదిమంది వున్నారీ పెద్దలు. ఇక్కడి నుంచి బయలు దేరింది మొదలు, తిరిగి తీసుకొని వచ్చేదాకా అయే ప్రయాణం ఖర్చులూ, ఖుషీ ఖర్చులూ వగయిరా అన్ని ఖర్చులూ అప్పి భరించవలసివుంది. సుమారు పాతిక రూపాయలుండాలి ఏం చేస్తుంది? తాను అప్పలిచ్చిన వాళ్లు సమయానికి సర్దే స్థితిలో లేరు.

మరొక్కమారు వెంకయ్యని సంప్రతించి చూద్దామనుకుంది. అప్పి యీ వృత్తాంతమంతా వెంకయ్యతో చెప్పి-యీ సందర్భంలో యీమారైనా పాతికవరకూ సరకొయిం చాలని దీనంగాఅడిగింది అతను తన చెప్పటి పాటే లంకించుకున్నాడు అప్పుడే తనకు పదిమాసాల జీతం రావలసివుందనీ, అదైనా యిస్తే తన అవసరం గడుస్తుందనీ అప్పి మళ్లీ అడిగింది వెంకయ్య తాపీగా యిలా అన్నాడు.

"యిప్పుడీ డబ్బిచ్చేస్తే—అది మాతిండి పోతు రాయిళ్ల కింద కరిగిపోతుందే గాని, పిసరంతైనా లాభం వుందా? కొంచెం కష్టపడి నిగ్రహించావంటే నీ అరవై రూపాయలూ ఒక్కమారే యిచ్చేస్తాను ఏదైనా పెద్ద అవసరం గడుస్తుంది అన్నట్లు నీ కూతురు పెళ్లొకటి వస్తుందిగా?"—

"ఆ కూతురు పెళ్ళికంటె ముందు యీ కూతురు తద్దినం ముఖ్యం. తరవాత మరెక్కల కష్టమే వుంది,—మీవంటి దొరలే వున్నారు యిప్పుడీ అవసరం గడపండి"–

"ఇలా అంటున్నానని మరోలా అనుకోకు. నీ మంచి కోసమే అడుగుతూంట. నీ కొచ్చిన జీతాలూ, నాతాలూ యేం చేస్తున్నావు?",

అప్పికి ఒక్కమారే నఖశిఖపర్యంతం మంటపుట్టింది "మే మెల్లాగో చస్తున్నాం. నా డబ్బు నాకిచ్చెయ్యమంటే ఈమాటలు దేనికి? ఇదే అంటారు పిల్లికి చెర్లాట, ఎలకకి ప్రాణపోకడ అని"

"నువ్వు రీజన్లూ, పద్ధతులూ నేర్చుకున్నావే అప్పీ. యిప్పుడు మీతో మాటాడమే కష్టం నీ మంచికోసమే చెబుతున్నాను గాని, నాకేం కావాలి? సాయంత్రం కనబడు!"

సాయంత్రం గడిచింది, రేపు ఉదయం గడిచింది మరొక సాయంత్రం, మరొక రేపు గతించాయి యిల్లా రేపులు, మాపులు గడవడమే గాని వెంకయ్య చేతిలో నుంచి అప్పి చేతిలో ఒక ఎర్రని ఏగాని అయినా పడలేదు "మాకు మరి పనులు లేవా? వేగం వెళ్ళి వద్దాం ప్రయాణం చేయించు" అంటూ ఒక వేపు కులపెద్దలు తొందర పెడుతున్నారు తిప్పి తిప్పి, సావుకారు తుదకి తొంట చెయ్యి చూపించాడు చేసేది లేక తన ముక్కుపు, చెవిలోనివి వెంకటాచారివద్ద తాకట్టుపెట్టి బయలుదేరింది అప్పి

గొలాగయితేనేం ముప్ఫైరూపాయల ముడుపుతో కార్యం సానుకూలమయింది పట్నం నుంచి అల్లుడు వచ్చాడు

* * *

దినాలు దొర్లిపోతున్నాయి సిమ్మాద్రి (అప్పి రెండో కూతురు) పెళ్ళి రోజులు దగ్గరపడుతున్నాయి సామాన్లు కుదుర్చుకోవాలి ఇప్పటికే చాలా అప్పులున్నాయి వడ్డీలు పెరుగుతున్నాయి కొత్త అప్పు ఎలా చెయ్యగలదు, తాను మజ్జిగ, పాలు అమ్మిన బాపతులో మిగులుస్తూ వచ్చింది, అయిదు, పది చొప్పున వాళ్లకీ వీళ్ళకీ అణా వడ్డీలకు యిచ్చిన మొత్తం దగ్గర దగ్గర యాభైరూపాయలవరకూ రావలసివుంది వెంకయ్య అరవైరూపాయలు యిస్తాడు, మరో యేభై అరవై వుంటే కార్యం గట్టెక్కిపోతుంది ఇంక అప్పుల సంగతా? ఆ తరువాత తాపీగా చూచుకోవచ్చు, అప్పు లేని వాళ్ళా, ముప్పురాని వాళ్ళు యెవరున్నారీ ప్రపంచంలో? ముందు కార్యం ముఖ్యం. వెంకయ్య వాలకం చూస్తే ఏదో ఘోరం తలపెడుతున్నట్టే వుంది అరవై రూపాయలూ ఒక్కమారే యిచ్చేస్తాడో తన్ని నట్టేట్లో ముంచుతాడో అయినా కాయితంమీద రాయించుకుంటోంది కదా ఏం జరుగుతుందో చూదాం ఎందుకయినా మంచిది మునసబుగారి చెవిలోనూ, డాక్టరుగారి చెవిలోనూ ఈసంగతి ఊదాలి- అంటూ అప్పి ఊహించుకుంటూ వస్తోంది

అనుకున్న మూడువందల అరవైఆరు రోజులూ గతించాయి ఒకరోజున అప్పి యీ సంగతి వెంకయ్యకి జ్ఞాపకంచేసి, తన కూతురు పెళ్ళి దగ్గిరపడిన సంగతికూడా

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes) ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు దీనికి డాక్టర్లు ఇన్‌సులిన్ ఇన్‌జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్‌జెక్షన్ల గుణము వున్నంతకాలం మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం బయలు వెడలటము. దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచపుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును **వీనస్ ఛారమ్** ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రం గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలికయుస్తుంది దీనికి పత్యం లేదు ఇన్‌జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుడ్డి ఖరీదు రు 6-12-0 లు

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం 587, కలకత్తా (A P W

రవి వెజిటబుల్ హేర్ ఆయిలు

శిరోజములను పెంపొందించి తుమ్మెద నలుపుగ నుంచి కేశ సౌంద ర్యమునకు తోడ్పడును

ఏ గాను సోల్ ఏజంట్లు

ది న్యూ స్టార్ అండ్ కో

తండియార్పేట.

మద్రాసు - 21

★ కాసుకి దాసులు ★

కాప్పింది ఈ అరవైరూపాయలే కాక, మరో వంద రూపాయలు యెూగన్నా సర్దుబాటు చేయించి, ఆ కార్యం కాస్తా గట్టెక్కించాలని బ్రతిమాలింది 'సరే చూద్దాం లేవే' అన్నాడు వెంకయ్య

శివరాత్రి వచ్చింది. వెంకయ్యకి శివరాత్రి మహత్యంలో మాత్రం గట్టినమ్మకం వుంది ప్రతిసంవత్సరం శివరాత్రి మహోత్సవం ఉత్సాహంతో మహావైభవంగా జరిపిస్తున్నాడు తొలిరోజున భజనలు వగయిరా కాలక్షేపాలు, మర్నాడు భక్తవరులకు భోజనాది సత్కారాలు.

వెంకయ్యకి చాలాకాలం సంతానం కలుగలేదు మూడో పెళ్లి పెళ్ళానికి మాత్రం స్వప్నంలో శివుడు కనిపించి శివరాత్రి ఉత్సవాలు జరిపించమన్నాడట. మొదటిమారు ఉత్సవం జరిపించాడు సంవత్సరం తిరక్కముందే వంశవర్ధనుడు పుట్టాడు. అతని ఆనందానికి మేరలేదు యిప్పుడతను అరవైయోపడిలో వున్నాడు • అప్పుడే ముగ్గురు పిల్లలతండ్రి అయాడు

యీ సంవత్సరం కూడా ఆ రెండు రోజుల కార్యక్రమం గత సంవత్సరం కన్నా అత్యద్భుతంగా జరిగించాడని గ్రామస్థులు చెప్పుకున్నారు అప్పికి యీ రెండు రోజులూ ఊపిరి తీసుకుందికి కూడా వెసులుబాటు లేకపోయింది రెండవరోజున అందరి భోజనాలూ పూర్తిఅయాక, అంట్లన్నీ శుభ్రంగా తోమి, యింకా చిల్లరమల్లర పనులన్నీ మిగులలేదనిపించి, యజమానురాలి ఆజ్ఞ తీసుకొనియింటికి వచ్చింది. ఆ దినం వెంకయ్య పెట్టించిన అన్నం అందరి భోజనాలు అయాక మిగిలినదాంట్లో కొంతభాగం అప్పి యింట్లోని వారంతా కమ్మగా తిన్నారు యింటికి చేరుకున్నదే తడవుగా, ఆయాసం తీర్చుకుందికిగాను, పక్క వేసుకొని, అప్పి కొంచెం మేను వాల్చింది

అది కూలీలు మాత్రమే కాపురం వుండే వీధి అన్నీ తలదాచుకుందికి కట్టుకున్న కొంపలే ఒక క్రమంలో వుండవు ఆడ, మగా విచక్షణ లేకుండా అంతా రెక్కాడిస్తేగాని డొక్కాడవు పని దొరికిననాడు, దొరికిన వాళ్ళకు దొరుకుతుంది, లేనివాళ్ళకు లేదు. పూట భత్యం, పుల్లల వెలుగే వాళ్ళ జీవితం పగలంతా ఏదో ఒక పని చేస్తారు ఆడవాళ్లు సాయంత్రం మగాళ్ళకంటె ముందుగానే యిళ్ళకు వస్తారు పిల్లల తల్లులయితే పిల్లలకు పాలిస్తారు గూటిలో పిడతలో దాచుకున్న కాని పరకావుంటే తీసి, మంచినూనె సీసా, కిరసనాయిలు బుడ్డీ, చిన్న బుట్టా పట్టుకొని ప్రతియింటి యిల్లాలూ బజారుకు పోతుంది కానీ చింతపండు' కానీ మిరపకాయలు, కానీ మంచినూనె' కానీ కిరసనాయిలూ, కానీ మసాలా సామాను, ఉల్లిపాయ కొసరు, ఒక అణా కూర, పావలా తెల్లదుంపలు, పావు సేరు బియ్యం, పిల్లలకి అర్ధణా జంతికలు కొనుక్కొని యింటికి చక్కా వస్తారు కూలినాలి చేసికొని తిరిగి వచ్చేటప్పటికే ఎండు కంపా, గంటికర్ర వగయిరా తెచ్చుకొని వుంటారు ఈ తొక్కతో పొయ్యి వెలిగించి వంటచేస్తారు చోళ్లూ, గంటెలూ వున్నవాళ్లు తిరగలివేసి పిండి విసురుకొని అంబలిగాని, తోపగాని చేస్తారు ఈలోగా మగవాళ్లు వస్తారు వచ్చేసరికి ఆకాళ్ళు యిన్ని వేన్నీళ్ళు కాచి వడేస్తారు స్నానాలు చేసేవారు కొందరు మంచాలు వాల్చి పిల్లల్ని దగ్గర కూర్చొపెట్టుకొని పాటలు పాడేవాళ్లు కొందరు తీరుబాటుగా అచ్చట్లు ముచ్చట్లు చెప్పుకునేవారు కొందరు కూలిడబ్బులు, వసూళ్లకోసం పనిచేయించుకొన్నవారి దగ్గరకు పోయేవారు కొందరు—యిగా పేట పేటంతా సాయంత్రం అయిన తరువాత సందడిగా వుంటుంది

ఒక అరగంట కునుకు తీసిందో లేదో అప్పి పెద్దకూతురు వచ్చి అప్పిని లేపింది ఎవరో పోలీసాయన వచ్చారంటూ ఎంగుకు చెప్మా అని ఆలోచిస్తూ ఆందోళనతోనే లేచి, అప్పి ఆ పోలీసాయన దగ్గరకు వెళ్ళి "ఏం బాబూ, పిలిచారట?" అని అడిగింది

"ఉన్నపాళంగా నిన్ను యినస్పెక్టరుగారు రమ్మంటున్నారు" అన్నాడు జవాను. అప్పి గుండెలో రాయిపడింది

"నేనేం చేశానని బాబూ?"

"ఏమో, అక్కడే చెప్తారు పద" అంటూ గర్జించాడు పోలీసు కానిసేబిల్. అప్పుడే యింటిల్లిపాదీ ఒక్కమారే కిలిల్లుమన్నారు. బరువెక్కిన హృదయంతో, తడబడుతున్న అడుగులతో అప్పి పోలీసుస్టేషనుకు జవాను వెంట వెళ్ళింది

"అప్పీ, నువ్వు వెంకయ్యగారబ్బాయి మెళ్లో గొలుసు తీశావట తిన్నగా యిచ్చేస్తావా, లేకపోతే నాలుగు తగలాలా?" అంటూ యినస్పెక్టరుగారు అప్పిని చూచీ చూడడంతోనే అడిగారు

అప్పి ఒక్కనిమిషం బ్రమ్మపడిపోయింది గజగజ గణికిపోతూ, ఆరిన పెదవులు తడుపుకుంటూ "నేనే కర్మం యెరగను బాబూ! ఆరి పిల్లల్ని ఆ సందట్లో యెత్తుకోవడం యెత్తుకున్నాను గాని- మెళ్లో గొలుసున్నదీ లేనిదీ నాకేమీ తెలీదు బాబూ! యిన్నేళ్లు యింది యింతమందిదగ్గర పనిచేశాను గాని నాకీ పాడుబుద్ధి ఎప్పుడూ లేదండీ" అంటూ యినస్పెక్టరు కాళ్ళు పట్టుకొని భోరున యేడవడం మొదలుపెట్టింది

"ఈ దొంగవేషాలు నాదగ్గర పనికిరావు. ముందు వస్తువక్కడ పెట్టి మాట్లాడు" అంటూ యినస్పెక్టరు గద్దించాడు ఆయన ఉద్యోగధర్మం అది మెత్తదనం చూపిస్తే కార్యం సానుకూలమవుతుందా?

ఈలోగా జనం స్టేషను చుట్టూ దూరదూరాల మూగారు వెంకయ్య యెంతకైనా తగినవాడేనని కొందరూ, అప్పికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తమే అయిందని కొందరూ వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు ఇదిలా వుండగా అప్పి అల్లుడువల్ల యీ సంగతి తెలుసుకొని డాక్టరుగారు స్టేషనుకు వచ్చారు. ఇనస్పెక్టరుగారు వారిని ఆహ్వానించి కూర్చొబెట్టారు "ఏమిటీ సంగతి?" అంటూ డాక్టరుగారు ప్రశ్నించారు వెంకయ్య తనవద్దకు వచ్చి, ఉత్సవం సందట్లో పిల్లాడి మెళ్ళో గొలుసు పోయిందనీ, ఏ సమయంలో పోయిందో తెలియదనీ,

అమృతమువంటి
అనంగప్రభాయాకుతి
సుందరమైన యౌవ్వనానికి ప్రకాశవంతమైన తేజస్సుకు ఉత్తమమైనది ధాతువును గట్టిపరచి వృద్ధిచేయును బలహీనతచెందిన నరములకు శక్తిని పటుత్వమును చేకూర్చును సుఖమైన దాంపత్యజీవితమునకు ఉత్తరవాదముగలసంజీవి
30 మాత్రలు రు 10 15 మాత్రలు రు 5
మదనమంజరి ఫార్మసీ
184, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు
బెజవాడ-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్సు పాద్దురో
రాజమండ్రి ఈశ్వరదాస్ & కో మెయిన్ రోడ్డు
వెల్లూరు:- ఆర్యన్ ఫార్మసీ-ట్రంకురోడ
ఇతర కేంద్రాల్లో ఏజెంట్లు కావాలి

నపుంసక తైలం
అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యథాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమను భవించుటకు 48 ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ 10/- లు. వి పి రూ 1-4-0
కావలసినవారు 1/4 మందుగా పంపేది
డా॥ రత్నం సన్సు మెడికల్ హాల్, మలకపేటబిల్డింగ్స్, హైద్రాబాదు-దక్షిణ

యీ సాయంత్రం వాడి మెళ్లో చూస్తే కనిపించలేదనీ, అప్పిమీదనే అనుమానం వుందనీ, అది సామాన్యమైన ఆడది కాదనీ చెప్పి వెళ్ళాడని - యిన్స్పెక్టరుగారు చెప్పారు.

"అలాగా!" అంటూ డాక్టరుగారు అప్పివైపు ఒకమారు చూచారు.

అప్పి యేడుస్తూ "నాసంగతి తమరికైనా తెలియదా బాబూ! మీ పాదాల సాక్షీ నేను ఏ పాపం యెరగను బాబూ!" అంది.

డాక్టరుగారు ఒక నిమిషం ఆలోచించి యిన్స్పెక్టరుగారితో "అయ్యా! దయచేసి నా జామీనుమీద అప్పిని యిప్పటికి విడిచిపెట్టండి. ఇది అలాంటి మనిషి కాదని నా నమ్మకం. అయినా నేను అడిగి

(56-వ పేజీ చూడండి)

మలేరియా

చలి, జ్వరము, దేహ నొప్పులతో వచ్చును.

'పాలుడ్రిన్'

మలేరియాను తరిమివేయును.

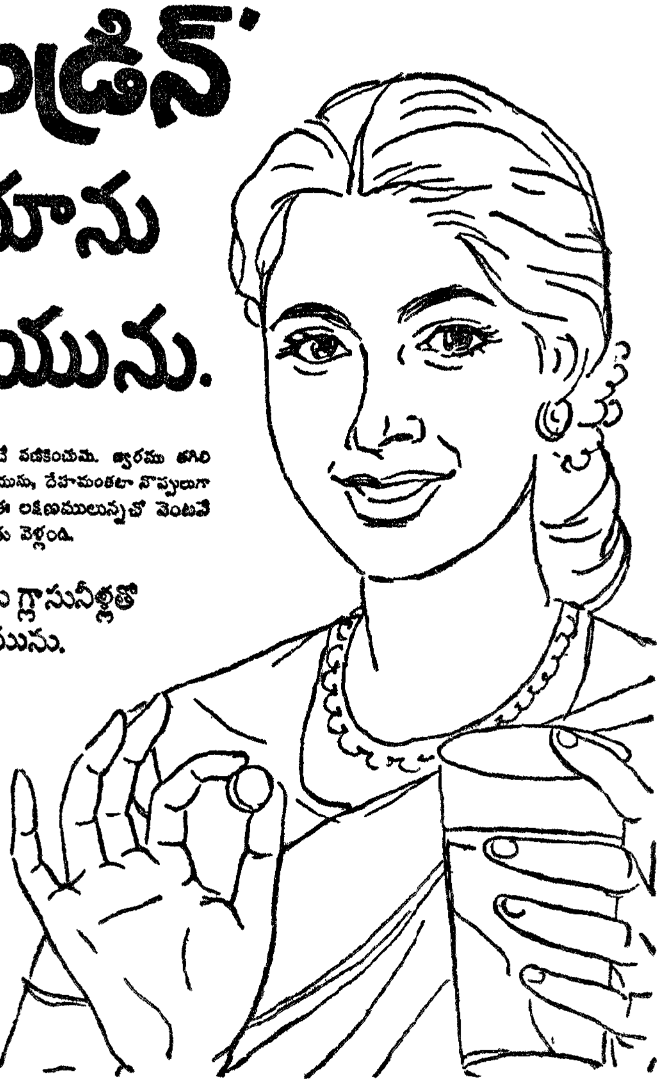

మలేరియాయొక్క ఈ లక్షణములు గమనించండి ▶ మొదట చలిచే వణికింపును. జ్వరము తగిలి చెమటలు పోయును, దేహమంతటా నొప్పులుగా యుండును. ఈ లక్షణములున్నచో వెంటనే వైద్యునివద్దకు వెళ్లండి.

ఎల్లప్పుడు భోజనానంతరము గ్లాసునీళ్లతో 'పాలుడ్రిన్' సేవించవలయును.

వయస్కులకు, 12 యేండ్లకు మించినవారికి: ఒక మాత్ర
6 నుండి 12 యేండ్లలోగల పిల్లలకు: అర్ధమాత్ర
6 యేండ్లు మించని పిల్లలకు: పావుమాత్ర
ప్రతి దినం జ్వరం తగ్గువరకు

ICI

ICP 177

★ కాసుకి దాసులు ★

(19-వ పేజీ తరువాయి)

చూస్తాను లెండి! ఇది అనుమానం కేసు కాబట్టి, మీరు యితరత్రా కూడా విచారించండి ఉత్సవంలో ఎవరు వస్తున్నదీ, ఎవరు పోతున్నదీ, ఎవ రేమి చేస్తున్నదీ కనిపెట్టే వారెవరు? మీ రెప్పుడు హాజరు కమ్మంటే అప్పుడే వస్తుంది అప్పి. నేను పూచీ పడుతున్నాను" అన్నారు. 'సరే' అంటూ డాక్టరు గారియందలి గౌరవ విశ్వాసాలతో యినస్పెక్టరుగారు అప్పిని అప్పటికి విడిచిపెట్టారు.

డాక్టరుగారు అప్పిని తమ యింటికి తీసుకుపోయి - అడగవలసిన విధంగా అడిగారు; చెప్పవలసినవిధంగా చెప్పారు, బెదిరించారు. అన్నింటికీ "మీ పాదాల సాక్షి బాబూ, నే నేమీ యెరగను" అని జవాబు చెప్పింది అప్పి. ఒక నిమిషం ఆలోచించి డాక్టరుగారు "నీ అరవై రూపాయలూ యిచ్చేశాడా వెంకయ్య" అని అడిగారు. యింకా యివ్వలేదంది. "సరే, యింటికి పో తరువాత సంగతి చూద్దాం" అన్నారాయన.

మర్నాడు ఉదయం డాక్టరుగారు పేషెంట్లని చూడడానికని బయలుదేరారు. కొందరు రోగులను చూచిన తరువాత దారిలోనే వున్న పోలీసుస్టేషనుకు వెళ్ళారు. ఇనస్పెక్టరుగారు వీరిని సగౌరవంగా ఆహ్వానించారు. కొన్ని నిమిషాలు మాటామంతీ అయిన అనంతరం యినస్పెక్టరుగారు డాక్టరుగారితో అప్పి విషయం ప్రస్తావించి - తాము అప్పుడే అనుమానస్తులను వాకబు చేయిస్తున్నామనీ, యింతవరకూ యేమీ తేలలేదనీ చెప్పారు. డాక్టరుగారు ఆయనతో వెంకయ్యగారికీ అప్పికీ అంతకు మునుపు జరుగుతూ వస్తున్న కథ వివరించి, ఒక ఉపాయం చేస్తే బాగుంటుందన్నారు. అదేమిటని అడిగా రాయన. డాక్టరుగారు యినస్పెక్టరుగారి చెవిలో ఏదో ఊది, ఇలా చేస్తే వెంకయ్య కంప్లైంటులోని యథార్థం యేమాత్రమో తెలుస్తుందన్నారు. ఇనస్పెక్టరుగారి ముఖం వికసించింది. వెంటనే జవానులు ఆయా వ్యక్తులకోసం పంపబడ్డారు.

ఒక పావు గంటలో పిల్లాడితో సహా వెంకయ్య, గ్రామమునసబుగారు, అప్పి స్టేషనుకు హాజరయ్యారు. ఉచితరీతిని అందరినీ మర్యాద చేశారు యినస్పెక్టరుగారు. కొంతసేపు అంతా స్థిమితంగా కూర్చున్నాక "కుర్రాడు ఎంత ముద్దొస్తున్నాడండీ వెంకయ్యగారూ! నీ చేతు లెల్లా వచ్చాయే యీ పసివాడి మెళ్లో గొలుసు లాగెయ్యడానికి?" అంటూ యినస్పెక్టరుగారు "నీ పేరేమిటి బాబూ!" అని నవ్వుతూ ఎంతో లాలనగా కుర్రవాణ్ణి అడిగారు. ఆ అబ్బాయికి ఆశల్లు వుంటాయి "చివయ్య" అని ముద్దుగా జవాబిచ్చాడు. అంతా మెచ్చుదలగా "ఓహ్హో" అంటూ ఒక్కమారు నవ్వారు. ఆ కుర్రాడూ నవ్వాడు.

"చాలా మంచి అబ్బాయండీ వెంకయ్యగారూ మీవాడు" అని యినస్పెక్టరుగారు ఆ కుర్రాణ్ణి చూచి "యిలా రా బాబూ!" అని తమ వళ్లోకి పిల్చారు. "చాలా మంచివాడేనండీ అబ్బాయి!" అంటూ డాక్టరుగారూ, మునసబుగారు కూడా వంతపాడారు. వెంకయ్య ఉబ్బితబ్బిబ్బై "యేం మంచండీ అంతా తమ చలవ" అంటూ "యినస్పెక్టరు బాబుగారు పిలుస్తున్నారు వెళ్లు బాబూ!" అని కుర్రాడితో అన్నాడు. ఆ అబ్బాయి భయం తీరి యినస్పెక్టరుగారివద్దకు వెళ్ళాడు. ఆయన కుర్రాణ్ణి ముద్దాడుతూ 'బిస్కట్లు కావాలా బాబూ' అంటూ అంతకు మునుపే డాక్టరుగారు తనచేతి కిచ్చిన బిస్కట్లలో రెండు తీసి యిచ్చారు. 'యినస్పెక్టరుగారికి పిల్లలంటే ఎంత ప్రేమ!' అనుకున్నారు వెంకయ్య, మునసబుగారు, అప్పీను. శివయ్య బిస్కట్లు తింటున్నాడు.

తిరువాత యినస్పెక్టరుగారు అప్పివేపు తిరిగి "ఏం, అప్పీ! యిప్పుడైనా చెప్పు! తీశావా, లేదా?" అని అడిగారు.

"లేదు బాబూ!"

"నిష్కారణంగా చెడిపోతవు సుమా నిజం చెప్పావంటే క్షమించడానికి వీలుంటుంది వెంకయ్యగారైనా అంత కఠినాత్ములు కారు"

"వస్తువు తీసుకొస్తే, నా కంతకంటె కావలసిం దేముందండీ! గొలుసు పోయింది మొదలు వీళ్లమ్మ మంచినీళ్లయినా ముట్టలేదండీ" అన్నాడు వెంకయ్య.

"నా పిల్లలతోడు నే నెరగను బాబూ" అంది అప్పి.

"ఈ దొంగ వేషా లింక కట్టిపెట్టవే నువ్వే తీశావని కుర్రాడే చెబుతూ వుంటే" అంటూ అప్పిమీద కళ్ళెర్ర జేశాడు వెంకయ్య. ఈ కొత్త విశేషానికి అంతా ఆశ్చర్యపోయారు. అందరికీ అప్పి మీద అనుమానం ధృవపడింది.

అప్పి నిలువునా వణికిపోతోంది "అబ్బాయిగారేం చెప్పారు? నేను తీసినట్టా?" అబ్బాయిగారూ! నిజం చెప్పండి, నేను తీశానా" అంటూ దీనంగా అడిగింది. అందరి దృష్టులూ ఒక్కమారు కుర్రాడి ముఖంకేసి సారింపబడ్డాయి. యింకా బిస్కత్తు తింటూనే వున్నాడు. అప్పి శోకవదనం వేపు ఒకమారు చూచి శివయ్య అమాయకంగా "జోకే, నువ్వే తీశామన్నాడు నాన్న" అన్నాడు.

"ఆ..!" అంటూ అక్కడంతా ఒక్కమారే దిగ్భ్రాంతి. అప్పి మొహం కళకళలాడింది. [illegible] తల వంచుకున్నాడు.

"వగవ అరవై రూపాయిలకోసం అంతకానికి ఒడిగట్టావయ్యా!" అని డాక్టరుగారు గర్జిస్తూ, అప్పి చేత మానష్టం [illegible] వేయిస్తా నన్నాడు. ఇక లా[illegible] వెంకయ్య లేచి అందరినీ క్షమించ[illegible] కాళ్ళ బేరానికి దిగాడు.

తర్జన భర్జనలు కొంతసేపు జరి[illegible]రికి మునసబుగారు యిలా తీ[illegible] "పరువు నష్టం క్రింద యేభై [illegible] అప్పికి వెంకయ్య ఇవ్వాలి [illegible] కివ్వవలసిన పూర్తి జీతం కూడా చెల్లించబడాలి"

బచ్చాగాడు: కళ్లులేవు నారాయణా! చూడ కన్నులు లేవు నారాయణా! బాబూ! ఒక్క రాగి కాని.

ఒకడు: ఛీ! పో! చిల్లర లేదు.

బిచ్చగాడు: పొద్దున్నే ఎవరి ముఖం చూశానో అందరూ ఇల్లాగే అంటున్నారు.

శ్రీ వర్ధనరావు, మాకెరు.

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెల రూ 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు 1

Edited, Printed & Published by S. Sambhu Prasad at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty St, Madras